

Anne Frank als schrijfster

Het roodgeruite dagboek van Anne Frank is al na zes maanden vol. Ze krijgt van haar zus twee extra schriften. Schrijven is heel belangrijk voor haar.

De plaatjes aan de muur

Anne houdt van lezen. Ze wil altijd weten over koninklijkheden en wil later een berouwde kleuster worden. Als de familie Frank op 8 juli 1942 onderduikt, plecht Anne die mensen van haar koninklijke en plaatjes en schrijft daarover in haar dagboek.

Koninklijke Families

Het fijnste van alles vind ik nog dat wat ik denk en voel minstens nog op kan schrijven, anders zou ik compleet stikken.
15 maart 1944

Het verhaaltjesboek

Anne Frank schrijft niet alleen in haar Dagboek, maar houdt ook een verhaaltjesboek bij vanaf 8 september 1943. Ze schrijft over gebeurtenissen in het achterhuis en vertelt verhalen.

Gebeurtenissen uit het Achterhuis

De Vlo

We hebben hier een nieuwe kwaal en wel de vloeden van Muschi. We wisten nooit dat kattenvloeden ook aan mensen gingen; maar dat is toch wel zo. Gisteren had ik er één van m'n been afgevangen. 10 minuten later weer één besleden en 's avonds op PY bed liep er al weer een op m'n been! ...

Verzonnen verhaaltjes

De wijze kabouter

Er was eens een elfje en dat heette Dora. Die Dora nu was mooi en rijk en werd verschrikkelijk verwend door haar ouders. Wie Dora zag, zag haar nooit anders dan lachen; zij lachte van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, was blij met alles en bekomde zich om geen verdriet. ...

Got roses

Anne Frank wanget zich aan het begin van een roman. Maar ze krijgt hem niet af.

Caddy's leven

Toen Caddy haar ogen opende, was het eerste wat ze zag, dat alles rondom haar wit was. Het laatste wat ze duidelijk wist, dat iemand haar zep... een auto, toen viel ze... en toen was alles donker.

Anne plukt dit plantje op de wand in haar kamer. In een van haar verhaaltjes komt een roos voor.

Eva's droom

Zeg, Elje, vind jij dus het roosje niet mooi? Toch wel, Eva, het roosje is mooi van buiten, en als het niet altijd op de voorgrond zou staan, zou het misschien ook lief kunnen zijn! ...

Anne's boeken

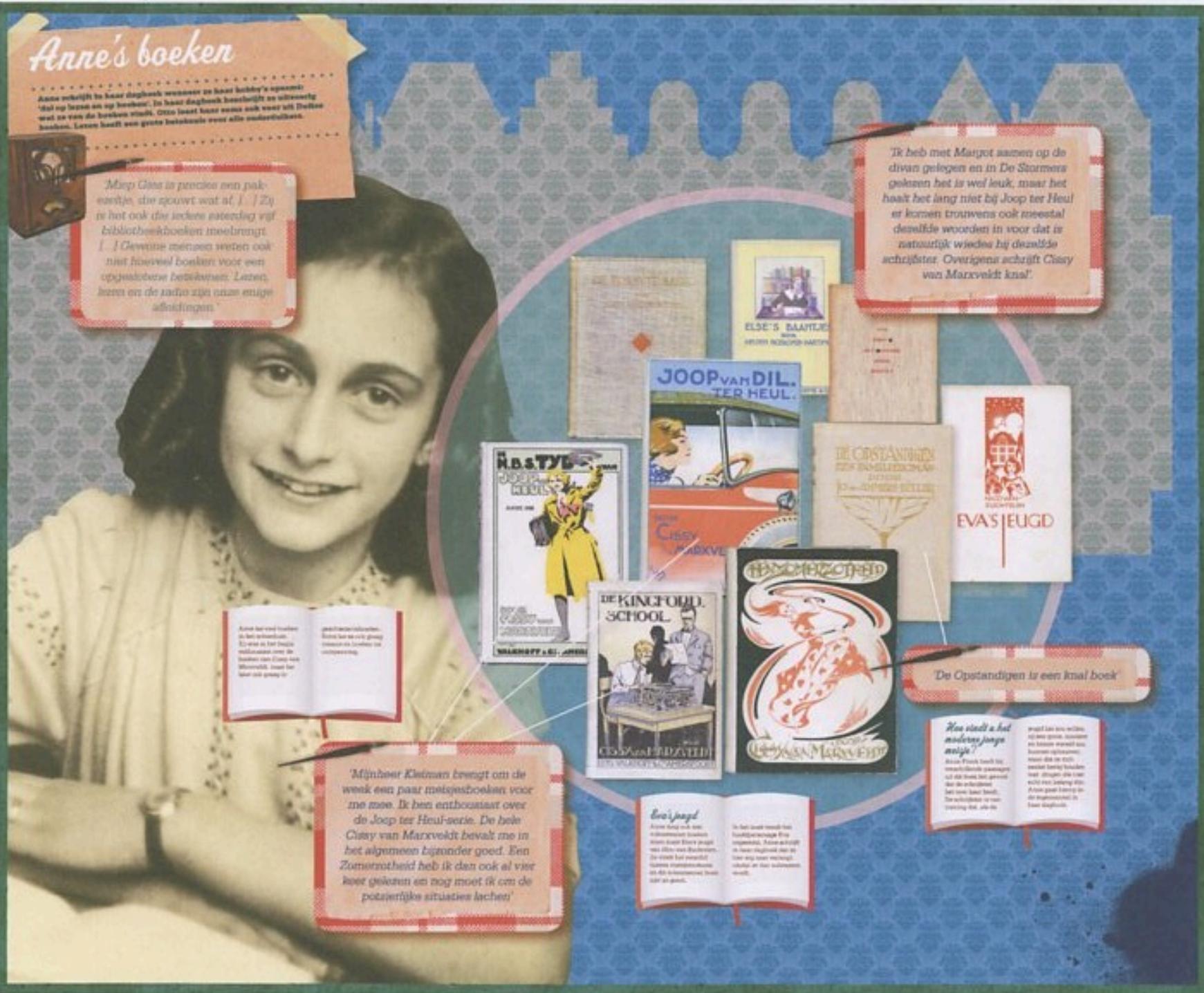
"Want netjies lig daar diepby tussen die heuning en die honingdou's opvloeiend
want nie van die honingdou stink nie. Groot leuse het nou sou weer uit Duitsland

Marg Gies is precies een pak-eenstje, die spouwt wat al. [...] Ze is niet ook dat lekkere aardetje van bibliothekarisch boekken meebrengt. [...] Gewone mensen weten ook niet hoeveel bonkien voor een opjutboekje betaalmoezen. Letzen, luiken en de radio zijn enige enige afdelingen.

Based their research on
a survey of 1,000 Americans.
It found no fast food
cafeterias among women in
households with teenagers.
Women with teenagers
ate more fast food than
men with teenagers.

'Mijnheer Klaasman brengt ons de week een paar maatsjeboekjes voor ons mee. Ik ben enthousiaast over de Joep ter Heul-serie. De hele City van Marxveldt bevalt me in het algemeen bijzonder goed. Een Zomernightfeest heb ik dan ook al vies keur gekeken en nog moet ik om de potentiële situaties lachen'

En nu jij!

Doris

Wat een leuke boekjes waren, dat
we zelf bedachten voor de speciale
uitgaven. Die vindt u hier.

Plaats hier je kaart!

Seyna

De leukste en vrolijkste boekjes vinden
je hier voor elke speciale gelegenheid.
24 pagina's per boekje.

Hansel

Op zoek naar een leuke boekjes
die niet alleen voor de feestdagen zijn?
Dan is dit de juiste keus voor u!

Marit

Ik vind heel interessante boekjes.
Het geschreven door een leuke
mijn professor, maar ook heel
leuk om te lezen.

Noa

De leukste en vrolijkste boekjes voor
de feestdagen vindt u hier. De leukste
uitgaven voor alle feesten.

Noaafal

De leukste en vrolijkste boekjes voor
de feestdagen vindt u hier. De leukste
uitgaven voor alle feesten. Veel geluk!

Anne Frank, een joods, Duits meisje

'M'n vader, de lieftate schat van een vader die ik ooit ontmoet heb, trouwde pas op z'n zesentigste jaar met m'n moeder die toen vijfentwintig was.
M'n zuster Margot werd in 1926 geboren, in Frankfurt a/M Duitsland. Op 12 juni 1929 volgde ik.'

1929

CRISIS

In 1929 juist, kort na de economische crisis, is de economie in Duitsland goed. De economische situatie verandert echter snel en de economische crisis breidt zich uit naar heel Europa.

1930

1930

1931

1932

1932

Unsere letzte Hoffnung

HITLER

Familie Frank naar Nederland

'Tot mijn vierde jaar woonde ik in Frankfurt. Daar wij volbloed-joden zijn, ging mijn vader in 1933 naar Holland. Hij werd directeur van de Nederlandse Opekta Mij. voor jambereiding. (...) Margot ging in december naar Holland en ik in februari, waar ik als verjaardagscadeau voor Margot op tafel werd gezet.'

1933

ADOLF HITLER, baas van Duitsland

In 1933 keert Hitler de Duitse politiek terug. De Duitse arbeiderspartij (NSDAP) wordt de belangrijkste partij in de Reichstagverkiezingen. Hitler wordt eerste minister van Duitsland.

Zorgen om familie in Duitsland

'Ons levent verliep met de nodige opwinding, daar de overgebleven familie in Duitsland niet door Hitler's jodenwetten gespaard bleef.'

1934

1934

1935

HITLERS RASSENWETTEN

Hitler maakt verschillende wetten die de positie van joden in Duitsland veranderen. Velen van deze wetten zijn tegen de mensenrechten in, waaronder de jodenvervolging.

Thuis in Nederland

In 1937 na de pogromen vluchtten mijn twee ooms, broers van moeder, en belandden veilig in Noord-Amerika, mijn oude grootmoeder kwam bij ons.

Naar een andere school

Na mei 1940 ging het bergaf met de goede tijden: eerst de oorlog, dan de capitulatie, inname der Duitsers en de ellende voor ons joden begon.

Jodenwet volgde op jodenwet en onze vrijheid werd zeer beknot. Joden moeten een Jodenster dragen; joden moeten hun gezichtsafgeven; joden mogen niet in de tram (...).

Een oproep

IK schrok ontzettend. Een oproep liedeem weet wat dat betekend. Concentratiekampen en vreselijke cellen zag ik al in m'n geest opdoennen!..

1937

1938

DE KRISTALL-NACHT

Wij waren in Amsterdam en mochten niet naar buiten. De straten waren vol met politie en soldaten. De huizen werden door de politie en soldaten beroofd. De mensen waren bang voor de Duitsers.

1939

1940

17-18 november 1938
De Kristallnacht. De Duitsers hebben de synagogen en joodse winkels verwoest. De joodse bevolking moet ervan overtuigd worden dat de Duitsers niet de schuld zijn.

30 maart 1940
De Duitsers hebben de Synagoge in Den Haag verwoest. De joodse bevolking moet ervan overtuigd worden dat de Duitsers niet de schuld zijn.

1941

DE JODEN-WETTEN

Op 1 feb 1941 werden de Jodenwetten aangekondigd. De joodse bevolking moet ervan overtuigd worden dat de Duitsers niet de schuld zijn.

1942

DE JODENSTER

Op 1 feb 1941 werden de Jodenwetten aangekondigd. De joodse bevolking moet ervan overtuigd worden dat de Duitsers niet de schuld zijn.

Naar de schuilplaats

'Schuilen, waar zouden wij gaan schuilen, (...) wanneer, hoe, waar? Ik dacht aan schuilen en stopte daarmee de gekste crème in mijn tas, maar ik heb er geen spijt van, ik geef meer om herinneringen dan om jurken.'

1942

De onderduikers

De helpers

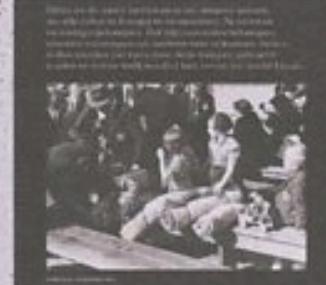
Het achterhuis

'Het benauwt me ook meer dan ik zeggen kan dat we nooit naar buiten mogen, en ik ben eng bang dat we ontdekt worden en dan de kogel krijgen. Dat is natuurlijk een minder prettig vooruitzicht.'

1943

ONDERDUIKEN

Verraden

'Zou dan nu werkelijk de (...) bevrijding nadelen, de bevrijding waarover zoveel gesproken is, maar die toch te groot is, te sprookjesachtig is, om ooit werkelijkheid te kunnen worden? Zou dit jaar, 1944, ons die overwinning schenken?'

1944

HONGERWINTER

Na 1945 Het dagboek

'... J wil ik ooit nog eens journalist en schrijver worden? Ik hoop het, o ik hoop het zo, want in schrijven kan ik alles uitleggen (...) J.

Colofon

Samenstelling

Suzanne Verstraete
Seánna Müller
(Anne Frank Stichting)

Realisatie

Joséphine de Man

Grafische Vormgeving

Overburen, Amsterdam
Joost Luij, Gouda

Fotografie

Just Hendrix, Amsterdam

Correctie

Maria Kuipers, Amsterdam

Druk

Kop Display Service, Apeldoorn

© Anne Frank Stichting, Amsterdam, 2010

© Anne Frank Fonds, Basel, voor alle teksten van Anne Frank.

Alle rechten voorbehouden. Tijdens dit doel tentoonstelling mag worden vermeden dat, opgravingen of foto's gedaan worden om te bewijzen dat een speciale gedachte, te wijze moet zijn of omdat er een belangrijke voorsteller is, of om welk andere reden dan maar voldoende aanvullende toelichting voor de Anne Frank Stichting. Van het voorbereiden tot het uitoefenen van deze toelichting of fototoekenning, mocht en dient een controlleraamwerk dienen die ook voor de Anne Frank Stichting is voorzien.

Fotoversantwoording

Anne Frank Fonds, Basel/Aanne Frank Stichting, Amsterdam
Archiv für Kunst und Geschichte Berlin
Bildarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin
Allard Pierson Museum, Amsterdam
Imperial War Museum, London
Nederlands Instituut voor Oorlogsgeschiedenis, Amsterdam
Nederlands Fotomuseum, Rotterdam
Spaansehof Fotomuseum, Haarlem
Yad Vashem, Jeruzalem

Met dank aan

Barbara Erikkink, Menno Metsebaar, Julia Sjöbo,
Gulanne, Yv, Rasha, Yemton, Chassity, River, Nescie en Rebecca

Dit tentoonstelling werd mede mogelijk gemaakt door:

Forum der Joodse Organisaties vzw
Vlaamscentrum van de Provincie en de Stad Antwerpen vzw
Stichting Auschwitz
Kindertrechthuis vzw

